

KLM- 215 Levende tro- kristen tro i praksis

Nynorsk: Levande tru – kristen tru i praksis

Engelsk: Living Faith- Christian Faith in Practice

Studiepoeng: 15

Undervisningsstart: Vår

Undervisningssemestre: 1

Normalt antall undervisningstimer:

Emnekode: KLM-215

Godkjent: UU-Sak 17/14

Misjonshøgskolen – MHS

Emneansvarlig: Anne Beth Gilja Johansen

Generell informasjon

Dette er et emne i nettstudiet i årsenheten for trosopplæring. I emnet skal studentene arbeide med spørsmål om hvordan troen leves og praktiseres i kirke og samfunn.

Emnet har tre delemner:

- A. Kristne praksiser
- B. Forkynnelse og gudstjenesteliv
- C. Misjon og diakoni

Læringsutbytte

A. Kristne praksiser

Kunnskaper

Etter fullført delemne A skal studenten ha kunnskap om:

- kirken som global aktør og trosopplæringen som arena for globaliseringsprosesser
- sentrale trekk ved norsk kirke- og samfunnskontekst
- kristne praksiser, bruken av disse i trosopplæringen og betydningen de har for barn og unges livsmestring og livstolkning både i en lokal og i en global kontekst
- arbeid med frivillige og spesielt ungdommer som medarbeidere

Ferdigheter

Etter fullført delemne A skal studenten kunne:

- anvende kristne praksiser på en relevant måte i ulike trosopplæringstiltak, og reflektere over hvordan og hvorfor en bruker de slik i den aktuelle konteksten

- imøtekomme barn og unges spørsmål og utfordringer knyttet til livsmestring og livstolkning
- reflektere over hvordan vi rekrutterer og følger opp medarbeidere i trosopplæringen

B. Forkynnelse og gudstjenesteliv

Kunnskaper

Etter fullført delemne B skal studenten ha kunnskap om:

- forkynnelse for barn og unge
- hvordan retorikk kan brukes konstruktivt i utforming av forkynnelse
- hvordan predikant, tilhører, bibeltekst og preken samspiller i forkynnelsen
- “Ordning for hovedgudstjeneste i Den norske kirke”, om dens bakgrunn, oppbygning og enkeltelementer
- Hvordan en kan være med på å bygge opp og lede et kontinuerlig gudstjenestearbeid for og sammen med barn og unge

Ferdigheter

Etter fullført delemne B skal studenten kunne:

- reflektere over den betydning predikant, tilhører og tekst har i prekenen
- ha ferdighet i praktisk forkynnelse, inkludert formidling i en trosopplæringssetting
- reflektere over bruk av rom, kropp, symboler, tekst og musikk i utforming av gudstjenester
- reflektere over gudstjenestefeiringens betydning for barn og unges livstolkning og livsmestring
- være med å planlegge og gjennomføre gudstjenester i samarbeid med prest og øvrige ansatte og frivillige i menigheten

C. Misjon og diakoni

Kunnskaper

Etter fullført delemne C skal studenten ha kunnskap om:

- Guds misjon som hele kirkens oppdrag og som en del av trosopplæringen
- diakoniens teologiske forankring og diakonalt arbeid
- makt- og kjønnsperspektiv knyttet til overgrep i kirken
- kirkens møte med barn og unge med funksjonsnedsettelse

Ferdigheter

Etter fullført delemne C skal studenten kunne:

- reflektere over hvordan misjonsoppdraget kan formidles til barn og unge
- planlegge og engasjere barn og unge i diakonale oppgaver i nærmiljøet eller globalt
- kunne anvende kunnskap om makt- og kjønnsperspektiv slik at alle barn i kirken blir møtt, forstått og ivaretatt

Arbeidsform og organisering

18 nettleksjoner legges ut i løpet av semesteret, til disse hører det ulike former for materiell og lenker. Kurset forutsetter en betydelig grad av selvstudium, kombinert med studentaktivitet gjennom emnets faglige forum på It's learning. I tillegg blir det én samling á 2 dager på MHS.

Studiepoengreduksjon

Det gis studiepoengsreduksjon ved emner som delvis overlapper dette emnet.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må den enkelte student:

- levere en selvpresentasjon på 400-600 ord der en skriver noe om seg selv og sin troshistorie, samt redegjør for motivasjon for emnet. Selvpresentasjonen skal leveres på It's learning innen én uke etter studiestart
- bidra med minst to innlegg i emnets faglige forum på It's learning
- delta på todagers studiesamling på Misjonshøgskolen
- forberede et kort framlegg knyttet til pensumlitteratur og egen praksis. Framlegget presenteres i gruppe på samling på MHS
- forberede i gruppe en gudstjeneste som fremføres og gjennomgås på samling på MHS
- delta i evaluering av studietilbudet om det er aktuelt i gjeldende semester

Avsluttende vurdering

Eksamensessay på 3000 ord (+/- 10 %) i et emne oppgitt av faglærer. Tematikken skal gjenspeile emnets læringsmål. Essayet leveres inn første dag i eksamensuka. Essayet gis karakter (A-F).

Litteratur

Delemne A: Kristne praksiser

Bøker

Norheim, Bård Eirik Hallesby. *Kan tru praktiserast? Teologi for kristent ungdomsarbeid*, Tapir Akademiske forlag, Trondheim 2008, s. 11-100; 286-308. (122 sider)

Holmquist, Morten (red). *Jeg tror jeg er lykkelig. Ung tro og hverdag*. Oslo: Kloster forlag, 2007, s. 50-120. (70 sider)

Kompendium

Botvar, Pål Kjetil. "Endringer i nordmenns religiøse liv." I *Religion i dagens Norge- mellom sekularisering og sakralisering*, red. Pål Kjetil Botvar og Ulla Schmidt, 11-24. Oslo: Universitetsforlaget, 2010. (15 sider)

Drønen, Tomas Sundnes. 2015. "Kirken i verden – globale perspektiver." Upublisert artikkel. (16 sider)

Fretheim, Kjetil. "Kirke i Norge." I *Ansatte og frivillige- endringer i Den norske kirke*, red. Kjetil Fretheim, 23-40. Oslo: IKO- Forlaget, 2014. (17 sider)

Fretheim, Kjetil. "Ansatte og frivillige." I *Ansatte og frivillige- endringer i Den norske kirke*, red. Kjetil Fretheim, 41-56. Oslo: IKO- Forlaget, 2014. (16 sider)

Fættan, Sølvi Ann. "Stillhet, meditasjon og bønn." I *Barn trenger håp- Dimensjoner av håp i barns hverdag. (I serie: Barn trenger håp)*, red. Sturla Sagberg, 22-31. Oslo: IKO- forlaget 2012. (10 sider)

Porkka, Jouko "Av dine egna ska du höra det... Unge frivilliga ledare i konfirmandarbetet". I *Mellom pietisme og pluralitet Konfirmasjonsarbeid i fire nordiske land, Prismet bok*, red. Bernd Krupka og Ingrid Reite, 72-89. Oslo: IKO forlaget, 2010. (18 sider)

Rasmussen, Rune. *Misjonerende menighet- lokal menighetsutvikling i en global kirke*. Valdres: Verbum, 2004, s. 9-29. (21 sider)

Sandsmark, Astrid, "Rammebyggere og malere - voksne og ungdommer som frivillige medarbeidere i kristent ungdomsarbeid". *Halvårskrift for praktisk teologi (1/2009)*: 14-23. (10 sider)

Schøien, Kristin Solli, "Barn trenger røtter og håp." I *Barnet i familien og menigheten. (I serie: Barn trenger håp)*, red. Asbjørn Hirsch, 14-29. Oslo: IKO- forlaget, 2013.

(16 sider)

Skeie, Geir. 2015. "Å lære religion i en verden i endring." Upublisert artikkel. (19 sider)

Nettressurs

Bjørgvin bispedøme: "Ressursperm for oppfølging av medarbeiderar"

<http://www.bd.kyrkja.no/bjorgvin/doc/Medarbeidarperm%20med%20vedlegg.pdf>, lastet ned 07.05.15, s. 5-19. (15 sider)

Til saman 357 sider

Delemne B: Forkynnelse og gudstjenesteliv

Bøker

Asmussen, Jan Sievert. *Ord virker: retorisk homiletik*. Frederiksberg: Anis Forlag, 2010, s. 29-146. (117 sider)

Ellingsen, Egil Elling. "Hva inviterer vi unge mennesker til å være med på?" I *Grensesprengende. Om forkynnelse for ungdom*, red. H. Austnaberg og B. Mæland, 157-168. Trondheim: Tapir akademisk forlag, 2009. (11 sider)

Mæland, Bård. "Forkynnensens imaginasjon og misjon: Samtale og fortelling som perspektivutvidelse." I *Grensesprengende. Om forkynnelse for ungdom*, red. H. Austnaberg og B. Mæland, 115-129. Trondheim: Tapir akademisk forlag, 2009. (15 sider)

Gudstjeneste for Den norske kirke. Stavanger: Eide forlag, 2011, kap. 6. (21sider). (Finnes også elektronisk på http://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-troen/gudstjeneste---liturgi/gudst2011_2012_hellig_handling_bokm.pdf)

Kompendium

Aanderaa Aakre, Vigdis. «Med familien på gudstjeneste» . I *Barnet i familien og menigheten*, red. Asbjørn Hirsch, 42-55. Oslo: IKO-forlaget 2013. (14 sider)

Rummelhoff, Thor. "Som i et speil- en metode i dramaarbeidet". I *Himmel over livet: forkynnelse for barn i en ny tid*, red. R. Halle og G. Hegerstrøm, 111-120. Oslo: IKO-forlaget, 2000. (10 sider)

Eide, Sindre. "Fylt av undring er vi i din nærhet...- Får også barn være delaktige i menighetens gudstjenesteliv?" I *Barnekultur og gudstjenestekultur. (I serie: Barn trenger håp)*, red. Sturla Sagberg og Astri Ramsfjell, 8-18. Oslo: IKO- forlaget, 2013. (11 sider)

Fagermoen, Hege Elisabeth. ««Å vikle ut en menighet.» En fortelling om stedegengjøring, involvering og fleksibilitet.» *Luthersk Kirketidende nr. 7* (2011): 188 – 191. (4 sider)

Halldorf, Peter. *Hellig år*. Oslo: Luther forlag, 2012, s. 235-258. (24 sider)

Johnsen, Elisabeth Tveito. «Barn og unges deltakelse i gudstjenester som ekklesiologisk utfordring. En diskursanalytisk refleksjon med utgangspunkt i to praksisfortellinger.» *Prismet Årg. 59, nr. 4 (2008), s.247-256*. (10 sider)

Johnsen, Elisabeth Tveito. «Gudstjenestelæring gjennom deltakelse». I *Gudstjeneste på ny*. Oslo: Universitetsforlaget 2014, s.151-179. (29 sider)

Schøien, Kristin Sollie. "Forkynneren som rollemodell." I *Himmel over livet: forkynnelse for barn i en ny tid*, red. R. Halle og G. Hegerstrøm, 76-85. Oslo: IKO-forlaget, 2000. (10 sider)

Strandenæs, Thor. "Barn og gudstjeneste. Gudstjenesten som sted for trosutfoldelse eller trosopplæring?" *Prismet pedagogisk tidsskrift 1*, (2008): 3-18. (16 sider)

Thomassen, Merete. «Den liturgiske bønne: dogmatikk, poesi og erfaring». I *Gudstjeneste på ny*. Oslo: Universitetsforlaget 2014, s.32-49. (18 sider)

Utnem, Jan Oskar, "Tilbedelsens ansikt: om kroppen, sansene og bevegelsens plass i gudstjenesten". I *Barn og gudstjeneste : om hel deltagelse*. Stavanger: Cantando musikkforlag, 2004, s. 97-104. (8 sider)

Øystese, Rune, "Gudstjenesten- et språk for håp og tro." I *Barnekultur og gudstjenestekultur. (I serie: Barn trenger håp)*, red. Sturla Sagberg og Astri Ramsfjell, 67-84. Oslo: IKO- forlaget, 2013. (18 sider)

Nettressurs

Austnaberg, Hans. "Om betydningsfull forkynnelse og endringserfaringer." I *Grensesprengende. Om forkynnelse for ungdom*, red. H. Austnaberg og B. Mæland, 73-95. Trondheim: Tapir akademisk forlag, 2009. (22 sider) http://idtjeneste.nb.no/URN:NBN:no-bibsys_brage_9284 (lastet ned 15.06.15)

Til sammen 358 sider

I tillegg forutsettes det kjennskap til

Alminnelige bestemmelser for Ordning for hovedgudstjeneste [i Den norske kirke]. Oslo: Kirkerådet, Den norske kirke, 2011.

Nettressurs: <http://www.kirken.no/?event=doLink&fa mlD=55602>

Ordning for hovedgudstjenesten [i Den norske kirke]. Oslo: Kirkerådet, Den norske kirke, 2011.

Nettressurs: <http://www.kirken.no/?event=doLink&fa mlD=55602>

Øvrige nettressurser med dokumenter og liturgier relatert til Den norske kirkes gudstjenestereform:

Nettressurs: <http://www.kirken.no/?event=doLink&fa mlD=55499>

Delemne C: Misjon og diakoni

Bøker

Austnaberg, Hans og Kari Storstein Haug. *Engasjement og deltakelse: misjon i trosopplærings ungdomsfase*. Trondheim: Akademika, 2013, s. 7-17, 29-43, 59-75, 95-145. (86 sider)

Bang Carlsen, Inger. "Møte, forstå og hjelpe. Når barn og unge formidler erfaring med seksuelle overgrep." I *Trygge rom. Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge*, red. Leif Gunnar Engedal et al., 156-172. Oslo: Verbum, 2013. (15 sider)

Dahle, Sølve og Tor Ivar Torgauten. *Rett til å være et helt menneske – Rett til åndelig liv: Utviklingshemming og tro*. Nærbø: Rogaland Høgskole, 2004, s.5-48. (22 normalsider)

Edøy, Torill. *En kirke for alle: funksjonshemmede i kirken*. Oslo: Verbum, 2000, s 9-29, 40-122. (90 normalsider)

Engedal, Leif Gunnar. "I begynnelsen er relasjonen. Grunntrekk i et kristent menneskesyn." I *Trygge rom. Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge*, red. Leif Gunnar Engedal et al., 39-48 Oslo: Verbum, 2013. (9 sider)

Kirkelig Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep. "Tre fortellinger." I *Trygge rom. Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge*, red. Leif Gunnar Engedal et al., 23-29. Oslo: Verbum, 2013. (6 sider)

Kleiven, Tormod. "Hjelp til å snakke sant. Kristne miljøers utfordringer i møte med seksuelle krenkelser." I *Trygge rom. Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og*

unge, red. Leif Gunnar Engedal et al., 190-202. Oslo: Verbum, 2013.(13 sider)

Røthing, Åse. "Perspektiver på kjønn og utsatthet." I *Trygge rom. Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge*, red. Leif Gunnar Engedal et al., 121-126. Oslo: Verbum, 2013. (6 sider)

Aasland, Margrete Wiede. "En respons på de tre fortellingene." I *Trygge rom. Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge*, red. Leif Gunnar Engedal et al., 30-36. Oslo: Verbum, 2013. (7 sider)

Kompendium

Brækken, Gaute. "Når makt spiller inn." I *Grenser som skaper: hvordan møte utsatte og sårbare ungdommer i trosopplæringen*, red. Elisabeth Torp og Gaute Brækken, 102-114 Oslo: IKO-Forlag, 2010.(11 sider)

Jordheim, Kari. "Barnediakoni – i lys av trosopplæringsreformen." I *Diakoni: en kritisk lesebok*, red. Kai Ingolf Johannessen et al, 195-214. Trondheim: Tapir Akademiske forlag, 2009. (17 sider)

Jordheim, Kari. "Plan for diakoni i Den norske kirke – en presentasjon." I *Diakoni: en kritisk lesebok*, red. Kai Ingolf Johannessen et al, 13-27.Trondheim: Tapir Akademiske forlag, 2009. (13 sider)

Magnussen, May-Linda og Pål Repstad. "Religion og likestilling mellom kvinner og menn". I *Religion i dagens Norge. Mellom sekularisering og sakralisering*, red. Pål Kjetil Botvar og Ulla Schmidt,149-165. Oslo: Universitetsforlaget, 2010. (16 sider)

Persson, B. Lennart. "Ungdom og seksuelle overgrep." I *Grenser som skaper: hvordan møte utsatte og sårbare ungdommer i trosopplæringen*. red. Elisabeth Torp et al., 132-143. Oslo: IKO-forlag, 2010. (10 sider)

Torp, Elisabeth, "Unge ledes sårbarhet." I *Grenser som skaper: hvordan møte utsatte og sårbare ungdommer i trosopplæringen*, red Elisabeth Torp et al., 115-131Oslo: IKO-forl., 2010. (12 sider)

Nettressurs

Kirkerådet. *Plan for diakoni for Den norske kirke*. 2008

<http://www.gammel.kirken.no/?event=doLink&famID=18778>, lastet ned 07.05.15. (17 sider)

Til sammen 350 sider